

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту, публічного управління та персоналу

ДАНИЛКОВ Артем Сергійович

**Особливості використання інноваційного потенціалу
підприємства/ Peculiarities of using the innovative
potential of the enterprise**

спеціальність 073 “Менеджмент”
освітня програма - Менеджмент

Кваліфікаційна робота за ступенем вищої освіти «Магістр»

Виконав студент групи МЕНм - 21

ДАНИЛКОВ А. С.

підпис

Науковий керівник:

д.е.н., проф. МИКИТЮК П. П.

підпис

Випускню кваліфікаційну
роботу допущено до
захисту:

«___»_____2023 р.

Зав. кафедри, д.е.н.,
професор М.М. Шкільняк

прізвище, ініціали підпис

ТЕРНОПІЛЬ, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Суть і роль інноваційного потенціалу підприємства

1.2. Важливість використання інновацій в діяльності сучасного підприємства

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Діагностика існуючого інноваційного потенціалу на підприємстві

2.2. Застосування інновацій в підприємницькій діяльності

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Підвищення гнучкості організаційної структури для сприяння інноваціям

3.2. Аналіз внутрішніх і зовнішніх факторів для вдосконалення інноваційної діяльності.

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність проблеми. Актуальність проблеми використання інноваційного потенціалу будівельного підприємства надзвичайно важлива в сучасних умовах розвитку, як національної, так і світової економіки. Будівельна галузь одна з основних в економіці України, яка визначає якість та доступність інфраструктури та життєдіяльність суспільства в цілому.

Варто зазначити, що сьогоденні виклики ринку, такі як швидкий технологічний прогрес, бюрократія, конкуренція та військові ризики, вимагають від будівельних компаній не лише адаптації до даних умов, але й активнішого впровадження інновацій для підвищення своєї конкурентоспроможності.

Однією з основних проблем в сучасному світі є те, що багато будівельних підприємств не в повній мірі використовують свій інноваційний потенціал. Через це знижується їхня ефективність та можливість адаптації до нових викликів. Впровадження різних інноваційних технологій, продуктів та процесів допоможе суттєво покращити продуктивність, зменшити витрати, підвищити якість будівельних робіт, покращити умови персоналу та знизити екологічний вплив.

Інноваційний потенціал включає в себе не лише технологічні інновації, але й організаційні, фінансові та кадрові ресурси, що забезпечують ефективність управління та підвищення конкурентоспроможності підприємства. Використання різних сучасних інструментів може значно підвищити продуктивність і скоротити час на реалізацію проектів.

Отже, дослідження особливостей використання інноваційного потенціалу будівельного підприємства є дуже важливим завданням для

розробки ідей та стратегій, які допоможуть підприємствам не лише виживати в умовах сучасної конкуренції, але й досягати стійкого розвитку та лідерських позицій на ринку незважаючи на різні ризики з якими стикаються сучасні підприємства.

Аналіз останніх досліджень та наукових праць. Проблематикою особливостей використання інноваційного потенціалу будівельних підприємств займалися багато вітчизняних науковців, зокрема такі як: В. Денека, В. Феник, А. Торбич, Р. Кривуля, І. Каширнікова, Л. Калініченко, В. Бредіхін, К. Лаврухіна, О. Якименко, П. Завлін, І. Балабанов.

Мета кваліфікаційної роботи. Розвиток теоретичних положень та створення практичних рекомендацій щодо особливостей використання інноваційного потенціалу будівельного підприємства.

Завдання:

- висвітлити суть і роль інноваційного потенціалу підприємства;
- розкрити особливості використання інновацій в діяльності сучасного підприємства;
- діагностувати існуючий інноваційний потенціал на підприємстві;
- проаналізувати застосування інновацій в підприємницькій діяльності
- розробити пропозиції щодо вдосконалення інноваційного через підвищення гнучкості організаційної структури;
- провести аналіз внутрішніх і зовнішніх факторів для вдосконалення інноваційної діяльності;

Об'єкт дослідження - інноваційний потенціал підприємства як складова його економічного та технологічного розвитку в сучасних умовах.

Предмет дослідження - особливості використання та управління інноваційним потенціалом підприємства, а також його вплив на підвищення ефективності діяльності підприємства.

Методи дослідження аналізу і синтезу. порівняльного аналізу. групування. абстрагування. спостереження. спеціальні методи, графічні, статистичні.

Практична значущість результатів дослідження полягає у виробленні практичних рекомендацій з удосконалення ефективності інноваційної діяльності підприємства, що сприятиме його конкурентоспроможності та стійкості на ринку.

Апробація. За результатами дослідження опубліковано 2 тез доповідей на тему «.....» у Збірнику науковопрактичної конференції «.....» (Тернопіль, ЗУНУ, 2023) та «_____») у Збірнику науково-практичної конференції «_____» (Тернопіль, ЗУНУ, 2024)

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Суть і роль інноваційного потенціалу підприємства

У сучасних умовах швидких і масштабних змін, що стають все більш складнішими та непередбачуваннішими, багато підприємств стикаються з серйозними викликами. Підприємства стикаються з жорсткішою конкуренцією на ринку, яка вимагає від них пошуку нових шляхів підвищення ефективності своєї діяльності. Інновації виходять на передній план як ключовий інструмент, що допомагає бізнесу відповідати на ці виклики та підтримувати свою життєздатність.

Щоденні зміни, що охоплюють усі аспекти суспільного життя, зокрема економічну, екологічну, соціальну, політичну та технологічну сфери. Всі ці зміни впливають на діяльність підприємств і змушують їх переглядати свої стратегічні плани. Стрімкий розвиток технологій, глобалізація, зростання екологічних викликів та геополітична нестабільність кардинально змінюють потреби споживачів і правила ведення бізнесу.

В такій динамічній і невизначеній реальності впровадження інновацій вже не є просто опцією для підприємств, дане впровадження стає необхідністю для виживання та подальшого розвитку. Інновації дозволяють підприємствам швидше реагувати на зміни, підвищувати свою ефективність та задовольняти нові вимоги ринку.

Перш за все варто визначити, що собою являють інновації. За законом України про інноваційну діяльність: “інновації - новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого,

адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери” [31].

Інновацію можна розглядати як певну зміну, яку підприємство впроваджує з метою покращення своєї діяльності або адаптації до нових умов. Основна мета інновації – підвищення ефективності роботи підприємства, покращення бізнес-процесів, забезпечення конкурентних переваг та створення цінності для споживачів. Важливо розуміти, що інновація, це не просто зміна, а стратегічно спрямована дія, що має на меті досягнення конкретних результатів [12].

На думку багатьох дослідників: інновація — це кінцевий результат інноваційної діяльності, який може втілюватися у вигляді нового або удосконаленого продукту, впровадженого на ринок; нового або вдосконаленого технологічного процесу, що використовується в практичній діяльності; або новий підхід до надання соціальних послуг, як державними організаціями, так і приватними підприємствами [37, с. 10].

Також до прикладу на думку вченого Й. Шумпетера: “інновація - нова науково-організаційна комбінація підприємницьким духом” [28]. Тобто, за Шумпетером, інновація – це не просто технологічне відкриття, а складний процес, що включає нові наукові знання, організаційні зміни та підприємницьку ініціативу, що спонукає економічний прогрес та змінює структуру економіки.

Науково-організаційну комбінацію можна пояснити, як процес створення та впровадження нових рішень, які поєднують наукові досягнення та організаційні зміни. Загалом інновація не обмежується лише створенням чогось абсолютно нового, але також включає комбінацію вже відомих елементів у новий спосіб.

Тоді як, підприємницький дух – це здатність знаходити можливості для впровадження нововведень в різних сферах діяльності, ризикувати і змінювати економічну систему. Підприємства знаходять нові шляхи

організації ресурсів та продуктивних сил для створення інновацій, що зрештою призводить до економічного розвитку, не лише підприємства, але і регіону чи країни.

Інновації в залежності від потреб можуть по різному класифікуватися. Класифікація інновацій є важливим інструментом для їх успішного використання. Зокрема класифікація інновацій, за Й. Шумпетером включає такі види інновацій (див. табл. 1.1):

Таблиця 1.1

Класифікація інновацій

Класифікація інновацій	Характеристика
Продуктові інновації	Виробництво невідомого ще споживачам нового продукту, або продукту з якісно новими властивостями;
Процесні інновації	Впровадження нового засобу виробництва;
Сировинні інновації	Використання у процесі виробництва нової сировини, напівфабрикатів тощо;
Збутові інновації	Виникають при освоєнні нового ринку збуту;
Організаційні інновації	Введення нових організаційних та інституційних форм господарчої діяльності

Примітка: Складено за даними [41]

Класифікація інновацій є надзвичайно важливим інструментом для управління інноваційною діяльністю підприємства. Вона дозволяє структурувати різні види інновацій за потрібними категоріями, відокремлювати їх за ознаками та критеріями, що в свою чергу сприяє кращому розумінню змін, які вони несуть за собою. Завдяки такому підходу підприємства можуть уникнути хаотичних і непродуманих рішень, які

можуть виникати при неправильному тлумаченні того, які саме інновації необхідні в тій чи іншій ситуації.

Також однією з можливих класифікацій інновацій є класифікація за часом. Класифікація інновацій за часом є важливим підходом до управління інноваційними процесами в підприємстві. Вона дозволяє зрозуміти, на які етапи розвитку поділяються нововведення, скільки потрібно часу для реалізації інновацій та оцінити їхній вплив на діяльність організації в різні періоди.

Наприклад заз законом України про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: “Пріоритетні напрями інноваційної діяльності поділяються на стратегічні та середньострокові пріоритетні напрями. Стратегічні пріоритетні напрями затверджуються Верховною Радою України на період до 10 років. Середньострокові пріоритетні напрями визначаються на період до 5 років і спрямовані на виконання стратегічних пріоритетних напрямів.” [32].

Узагальнюючи все вищесказане, варто зазначити, що визначення інновацій не має єдиного, чітко встановленого терміну. Інновації можуть розумітися по-різному, залежно від контексту і підходу дослідників. Оскільки дане явище охоплює різні сфери людської діяльності, а також має багатогранний вплив на економічні, політичні, соціальні та технологічні аспекти суспільства, його трактування значно варіюється [16].

Наприклад, в комерційній сфері інновації часто асоціюються з отриманням прибутку від впровадження нововведень. Водночас, у сфері наукових досліджень інновації можуть мати більш фундаментальний характер і спрямовані на розширення знань або вдосконалення методів дослідження. Таким чином, багатозначність даного терміну зумовлює необхідність його постійного уточнення відповідно до конкретного контексту.

Загалом термін інновація є пов'язаним з іншим важливим терміном інноваційним потенціалом. Здатність підприємства створювати, впроваджувати та використовувати інновації значною мірою визначається його інноваційним потенціалом. Інноваційний потенціал охоплює комплекс ресурсів та управлінських підходів, завдяки яким підприємство може успішно реагувати на зміни зовнішнього середовища та адаптуватися до нових умов [19, с. 218].

Інноваційний потенціал є основою для реалізації інновацій, а інновації, розкривають та розвивають інноваційний потенціал. Саме тому інноваційний потенціал є ключовим фактором, який визначає здатність підприємства, не лише виживати у конкурентному середовищі, але і забезпечувати своє стратегічне зростання. Тому важливо детальніше розглянути, що таке інноваційний потенціал і як його ефективно використовувати для досягнення стійкої конкурентної переваги.

О. Микитась та М. Миронова під значенням інноваційного потенціалу розуміють: “систему чинників і умов, необхідних для здійснення інноваційного процесу” [23].

Інноваційний потенціал підприємства також можна розглядати, як комплекс ресурсів, які сприяють підвищенню рівня інноваційної діяльності. Дані ресурси дозволяють підприємству не лише адаптуватися до змін зовнішнього середовища, а й активно використовувати нові можливості для досягнення стратегічних цілей [44].

Інноваційний потенціал охоплює всі елементи, які можуть бути задіяні для створення нових інноваційних рішень, що забезпечують підприємству нові конкурентні переваги. Це дозволяє компанії залишатися гнучкою і стійкою в умовах невизначеності, сприяючи її довгостроковому розвитку [43].

Інноваційний потенціал відображає комплексну здатність підприємства створювати, впроваджувати та використовувати

нововведення для забезпечення свого стійкого розвитку та конкурентоспроможності на ринку. Він є основою для реалізації інноваційної стратегії та сприяє досягненню довгострокових цілей підприємства.

Узагальнюючи все вищесказане можна зробити висновок, що поняття інноваційного потенціалу характеризує здатність підприємства чи економіки в цілому створювати, впроваджувати та ефективно використовувати інновації. Тобто це сукупність ресурсів, таких як людські, фінансові, матеріальні, технологічні, інформаційні, організаційні та інші, завдяки яким можна забезпечити здатність підприємства створювати нові ідеї та рішення, які можуть бути впроваджені у вигляді інновацій.

Рівень інноваційного потенціалу підприємства безпосередньо впливає на успішність його інноваційної діяльності. Чим вищий інноваційний потенціал, тим більше шансів у нього запровадити ефективні інновації, завдяки яким можна забезпечити стійке економічне зростання та кращу адаптацію до змін у зовнішньому середовищі [4].

Сутність інноваційного потенціалу полягає в здатності забезпечити підприємству конкурентні переваги шляхом створення, впровадження та застосування інновацій різного типу: продуктові, процесні, сировинні збутові та організаційні. Здатність до реалізації інноваційного потенціалу залежить не лише від використання внутрішніх ресурсів компанії, але й від її здатності залучати зовнішні ресурси, до прикладу співпрацювати з різними підприємствами та організаціями [27].

Інноваційний потенціал відіграє важливу роль у процесі реалізації інноваційної стратегії підприємства. Він є основою для прийняття керівництвом рішень, щодо інвестицій у дослідження та розробки, модернізацію виробництва та впровадження нових технологій.

Таким чином, інноваційний потенціал відображає не тільки наявні ресурси та можливості, але й організаційну здатність до ефективного

управління змінами, швидкої адаптації до ринкових умов та використання нових знань для забезпечення довгострокового розвитку підприємства.

Зважаючи на це, важливо не лише розуміти поняття та сутність інноваційного потенціалу, але й вміти оцінювати його. Завдяки оцінці інноваційного потенціалу підприємство може виявити свої сильні та слабкі сторони, а також визначити сфери діяльності, які потребують удосконалення та підвищення в них інноваційної активності. Розуміння поточного рівня інноваційного потенціалу допомагає підприємствам розробляти та впроваджувати ефективніші методики та стратегії [11].

Узагальнюючи, інноваційний потенціал можна охарактеризувати, як сукупність ресурсів та умов, які сприяють розробці та впровадженню інновацій. Він включає не лише технологічні та фінансові ресурси, але й людський капітал, організаційні можливості та управлінські навички.

Важливість інноваційного потенціалу полягає в тому, що завдяки ньому підприємства краще адаптуватися до змін, швидко реагувати на нові виклики на ринку, розвивати нові продукти, а також удосконалювати внутрішні процеси. Завдяки цьому підприємство може створювати стійкі конкурентні переваги завдяки яким забезпечувати власне довгострокове зростання.

Отже, завдяки розумінню поняття і сутті інноваційного потенціалу, а також здатності його ефективно оцінювати, можна забезпечити ефективне управління підприємством в умовах сучасної економіки, яка постійно змінюється. Завдяки ефективному управлінню інноваційним потенціалом можна досягти реалізації стратегічних цілей підприємства та покращення його ринкових позицій.

Як висновок, варто зазначити, що для ефективного впровадження інновацій та реалізацію інноваційного потенціалу варто розуміти поняття та сутність даних термінів та їхні принципи роботи.

1.2. Важливість використання інновацій в діяльності сучасного підприємства

У сучасних умовах динамічного розвитку економіки, глобальної невизначеності та стрімких змін, інноваційний потенціал забезпечує довгостроковий розвиток підприємства, оскільки дозволяє не лише підвищити ефективність виробничих процесів, але й адаптуватися до непередбачуваних змін.

Інновації є основою для економічного зростання, підвищення продуктивності праці та конкурентоспроможності. Саме завдяки використанню нових технологій та підходів компанії можуть набагато краще використовувати ресурси.

Ефективне використання інноваційного потенціалу підприємства потребує комплексного та системного управління ресурсами та процесами на підприємстві. Це може включати інвестування в розвиток людського капіталу, створення сприятливих умов для пропозицій та розвитку нових ідей, а також модернізації виробничих процесів.

Підприємства також повинні мати чітке розуміння своїх стратегічних цілей для того, щоб визначати, які інновації є найбільш пріоритетними для їх досягнення.

Інноваційний потенціал підприємства може бути спрямований на різні аспекти діяльності від покращення існуючих продуктів до створення абсолютно нових технологій та бізнес-моделей. Саме тому для ефективного використання інноваційного потенціалу надзвичайно важливо розробляти реалістичні та досяжні інноваційні стратегії, які максимально враховують специфіку ринку та потреби клієнтів.

Загалом ефективне використання інноваційного потенціалу сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства, збільшенню

ефективності його бізнес-процесів, покращенню стійкості до змін ринку та забезпеченню довгострокового зростання.

Тому для кращого розуміння інноваційного потенціалу для підприємства варто розглянути складові інноваційного потенціалу підприємства, такі як: взаємодія, дослідження, ринок, ерудованість, працівники, техніко-технологічна складова та інформаційно-довідкова складова та інші (див. рис. 1.1.):

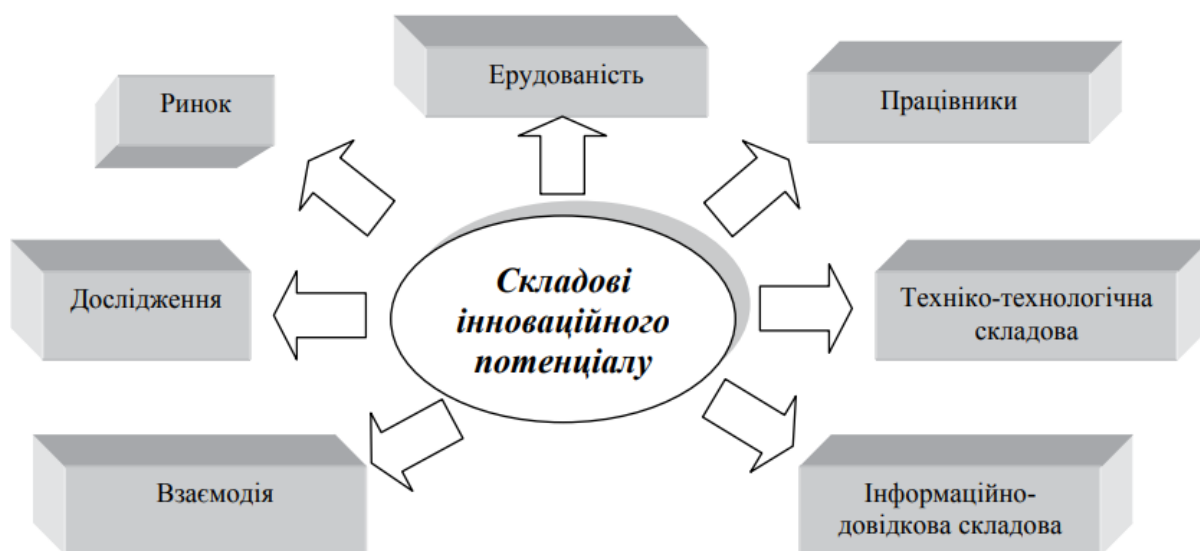

рис. 1.1. Складові інноваційного потенціалу підприємства

Примітка. Наведено за [10, с.356].

Варто зазначити, що існують й інші складові, які також відіграють важливу роль в здатності підприємства до впровадження інновацій та досягнення своїх цілей, але дані складові є одними з основних.

Перш за все варто розглянути таку складову як взаємодію. Її можна вважати однією з ключових складових інноваційного потенціалу підприємства, оскільки вона відіграє важливу роль у знаходженні, створенні, впровадженні, застосуванні та розвитку інновацій. Взаємодія передбачає активну співпрацю між різними підрозділами як всередині підприємства, так і зовнішніми партнерами.

Взаємодія визначає які можливості приведення у відповідність різних інтересів суб'єктів інноваційного процесу. Вона забезпечує ефективний обмін інформацією, ресурсами та досвідом, що сприяє узгодженню цілей та дій всіх учасників процесу. Важливою умовою є створення чітких механізмів координації та співпраці, які дозволяють зменшити ризик конфліктів інтересів та забезпечити синергію спільних зусиль.

Взаємодія як одна з складових інноваційного потенціалу підприємства відіграє важливу роль у створенні сприятливих умов для інновацій. Завдяки ній підприємство може використовувати не лише внутрішні ресурси, але й залучати зовнішні джерела знань, технологій, фінансів та людських ресурсів.

Взаємодія є фундаментальною складовою, оскільки забезпечує зв'язок та синергію з іншими складовими інноваційного потенціалу підприємства. Завдяки злагодженій роботі підприємства можна досягти значного підвищення ефективності виробничих процесів та зменшення витрат. Координація дій між різними підрозділами та ефективна комунікація дозволяють своєчасно впровадити нові технології, а також швидко розуміти та реагувати на потреби споживачів [22].

Іншою складовою інноваційного потенціалу підприємства є дослідження. Завдяки даній складовій можна створювати нові технології, товари, послуги та процеси. Дослідницька діяльність спрямована на знаходження нових рішень для вирішення актуальних проблем.

Дослідження дозволяють підприємству набагато краще розуміти потреби споживачів, прогнозувати їхні тенденції розвитку та орієнтуватися на майбутні запити. Завдяки цьому можна своєчасно розробляти нові рішення, які відповідають очікуванням клієнтів, вирішуючи їхні проблеми, що в свою чергу підвищує рівень задоволеності та лояльності [48].

Ринок також вважається важливою складовою інноваційного потенціалу. Завдяки ринку можна визначити напрямки розвитку інновацій, що в свою чергу впливає прийняття рішень щодо впровадження нових технологій. Ринок формує попит на інновації та вимоги до них, яким повинні відповідати нові продукти, для того щоб бути успішними.

Вивчення ринку, зокрема за допомогою досліджень, допомагає підприємству виявити потреби споживачів, відслідковувати тенденції та прогнозувати майбутні зміни. Ринок спрямовує зусилля підприємства на створення тих інновацій, які матимуть найбільшу комерційну цінність. Крім того, завдяки ринку можна не лише збувати свої інноваційні продукти, але й знаходити необхідні інновації для розвитку підприємства. Ринок є головною складовою для взаємодії з зовнішнім середовищем [14].

Ще однією складовою інноваційного потенціалу підприємства є ерудованість, оскільки однією з фундаментальних основ інновацій є знання. Завдяки знанням ерудовані співробітники можуть використовувати свої знання для пошуку нестандартних рішень, розробку нових продуктів чи технологій або покращення підходів до організації бізнес-процесів. Завдяки цій складовій підприємство може не лише встигати за змінами на ринку, а й створювати інноваційні продукти, випереджаючи своїх конкурентів [24, с. 80].

Ерудованість означає також наявність критичного мислення, яке дуже важливе для знаходження проблем та можливостей у діяльності підприємства. Співробітники, які добре обізнані у своїй сфері, можуть швидко знаходити інформацію та краще орієнтуватися в нових тенденціях. Завдяки цьому підприємство може розробляти інноваційні рішення, які будуть відповідати вимогам часу та очікуванням споживачів.

Ерудованість як складова інноваційного потенціалу не може існувати без іншої складової, а саме працівників. Підприємства створюються людьми для людей. Працівники це основа будь-якого

підприємства, оскільки саме вони створюють, розвивають та впроваджують інновації [25, с. 153].

Саме від навичок та знань працівників залежить успіх впровадження інноваційних змін. Людський капітал відіграє вирішальну роль у розвитку інновацій, тому що працівники займаються не тільки операційною діяльністю, але й генерують нові ідеї, займаються розробкою та удосконаленням існуючих нових продуктів та процесів. Від працівників залежить наскільки успішно підприємство може реалізувати інноваційний потенціал. Кваліфіковані працівники швидше адаптуються до змін, краще розуміють специфіку та проблеми своєї галузі, а також мають вміння, необхідні для роботи з сучасними технологіями.

Техніко-технологічна складова, також є важливою частиною інноваційного потенціалу підприємства. Ця складова визначає можливості підприємства для створення, впровадження та практичного використання нових технологій. Це дозволяє підвищити ефективність виробництва та конкурентоспроможність продуктів. Техніко-технологічна складова включає всі типи матеріально-технічних ресурси, технологічні процеси, засоби виробництва, патенти, обладнання та програмне забезпечення.

Основою техніко-технологічної складової є рівень технологічного розвитку підприємства. Підприємства з високим рівнем технологічного розвитку можуть досягати вищої якості продуктів, знижувати виробничі витрати, зменшити кількість браку та терміни виконання робіт.

Важливою характеристикою техніко-технологічної складової є здатність підприємства до впровадження нових технологій у бізнес-процеси. До прикладу, можна розглянути цифровізацію. Цифровізація суттєво впливає на інноваційну діяльність та управління інноваціями підприємства. Використання сучасних програмних продуктів і автоматизованих систем управління дозволяє підприємству скорочувати

кількість помилок, знижувати витрати, залучати менше працівників та підвищувати швидкість виконання завдань [19, с. 111].

І остання та не менш важлива складова це інформаційно-довідкова складова. Вона включає збирання, зберігання, обробку та використання інформації про ринок, технології, конкурентів, нормативно-правове середовище та інші фактори, які можуть впливати на інноваційний потенціал підприємства. Завдяки цій складовій підприємство використовує інформацію про тенденції ринку для адаптації під потреби своїх клієнтів, а також знаходить технології, які існують на ринку для подальшого впровадження в свою діяльність.

Дана складова має фундаментальне значення для прийняття управлінських рішень, тому що дозволяє компанії мати актуальні та достовірні дані для оцінки всіх можливостей і ризиків, які пов'язані з розробкою та впровадженням нових технологій [45, с. 91].

Інформаційно-довідкова складова є важливим інструментом, який дозволяє підприємству орієнтуватися в непередбачуваному середовищі, підвищувати свою обізнаність та краще реалізовувати інноваційні проекти. Вона сприяє системному аналізу, як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, які впливають на підприємство. Це дозволяє краще формувати стратегії, що спрямовані на досягнення конкурентних переваг [30].

Кожна з складових відіграє свою роль в здатності підприємства до впровадження інновацій. Інформаційно-довідкова складова дає розуміння в якому напрямку розвиватися. Техніко-технологічна база забезпечує основу для ефективного впровадження нових технологій. Дослідницька діяльність сприяє роботі техніко-технологічної складової. Ерудованість працівників підвищує їхню здатність до створення нових інноваційних ідей. Взаємодія з ринком та партнерами дозволяє краще розуміти потреби споживачів та створювати конкурентоспроможні продукти.

Існують також й інші складові інноваційно потенціалу підприємства. До прикладу, можна виділити фінансову та організаційну складову. Фінансова складова визначає можливості підприємства, щодо забезпечення необхідних ресурсів для реалізації інноваційних проектів, такі як власні кошти, залучені ресурси, кредити, інвестиції або гранти. Організаційна складова в свою чергу визначає структуру управління інноваційною діяльністю та наявності відповідних механізмів і процедур для реалізації інноваційного потенціалу. Правильно побудована організаційна структура сприяє швидкому впровадженню інновацій та зменшує кількість проблем, які можуть перешкоджати їхній реалізації.

Всі складові інноваційного потенціалу важливі для комплексного підходу до оцінки та використання різних елементів, що визначають інноваційну спроможність підприємства.

В залежності від виду діяльності підприємства та його специфіки галузі, інноваційний потенціал є різні форми та рівні розвитку. Будівельна галузь, як одна з основних складових економіки України, потребує постійного розвитку та впровадження інновацій. Це обумовлено зростанням вимог до якості будівельних матеріалів, процесів, а також підвищенням вимог до екологічності та енергоефективності об'єктів. В таких умовах використання інноваційного потенціалу є не тільки бажаним, але й необхідним для забезпечення конкурентних переваг будівельних підприємств. Окрім того, підприємства будівельної сфери часто стикаються з викликами, пов'язаними з енергозбереженням, безпекою жителів та вимогами до якості будівельних об'єктів.

Загалом інновації відіграють важливу роль в діяльності підприємства. Для того щоб могли правильно впроваджувати інновації потрібно розуміти інноваційний потенціал підприємства та його складові.

Інновації відіграють важливу роль у діяльності сучасного підприємства, забезпечуючи можливості для його розвитку та адаптації до

динамічних змін зовнішнього середовища. Завдяки впровадженню інноваційних рішень компанії можуть покращувати свої продукти, оптимізувати процеси та впроваджувати нові підходи в управлінні. В підсумку це сприяє підвищенню їхньої ефективності та прибутковості.

Висновок до розділу 1

Інноваційний потенціал є основою для успіху сучасного бізнесу. Для забезпечення стійкого розвитку та конкурентоспроможності підприємств важливо враховувати комплексність інноваційного потенціалу, який складається з різних складових. Теоретичні засади використання інноваційного потенціалу передбачають розуміння його багатогранності, а також усвідомлення факторів, які впливають на здатність підприємства впроваджувати інновації в свою діяльність.

Інноваційний потенціал підприємства є комплексною системою, яка потребує всебічного розвитку всіх його складових для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності. Ефективне управління цим потенціалом є запорукою успішного впровадження інновацій та забезпечення стійкого розвитку підприємства в умовах динамічного зовнішнього середовища.

Як висновок, можна сказати, що теоретичні основи інноваційного потенціалу закладають фундамент для успішного використання інновацій в підприємницькій діяльності. Ці знання дозволяють підприємствам набагато краще розуміти свої сильні та слабкі сторони. Це в свою чергу сприяє підвищенню ефективності управління інноваційними процесами на підприємстві та досягненню його стратегічних цілей.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Діагностика існуючого інноваційного потенціалу на підприємстві

У умовах сучасного динамічного розвитку ринку, в якому постійно зростає конкуренція постійно зростає, підприємства змушені шукати нові шляхи для свого розвитку. В цьому контексті інновації стають ключовим елементом стратегічного управління, а інноваційний потенціал, являється важливим активом для підприємства.

Важливо розуміти, що використання інноваційного потенціалу має бути не лише теоретичним, але й практичним фактором, який базується на реальних результатах, які відображаються у вигляді нових технологій, товарів або процесів.

Важливим для практичного використання інновацій є те, що вони мають бути релевантними з стратегічними цілями підприємства. Тобто управління інноваціями має бути частиною загальної стратегії розвитку підприємства. Підприємство має чітко розуміти, які інновації зможуть забезпечити довгостроковий розвиток.

Практичне використання інноваційного потенціалу підприємства починається з розуміння того, що він охоплює не тільки матеріальні ресурси та технології, а також і нематеріальні активи, такі як знання, навички персоналу, інноваційна культура та здатність до адаптації. Для того щоб виявити всі матеріальні та нематеріальні активи підприємства, які можуть впливати на інноваційну діяльність, потрібно провести оцінку інноваційного потенціалу підприємства.

Оцінка інноваційного потенціалу підприємства являє собою процес аналізу ресурсів та можливостей, які сприяють розробці та впровадженню

інноваційних рішень. Вона охоплює дослідження технологічних, матеріально-технічних, організаційних, фінансових та інших складових, які формують основу для ефективної реалізації нововведень. Така оцінка проводиться в основному через діагностику інноваційного потенціалу підприємства [17].

Для того, щоб ефективно використовувати інновації, потрібно спочатку провести детальну діагностику. Діагностика інновацій включає аналіз, як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, які впливають на здатність підприємства впроваджувати нові технології, продукти або бізнес-процеси. Завдяки діагностиці можна набагато краще зрозуміти, які ресурси вже наявні для інноваційної діяльності і куди варто інвестувати для кращого результату. Діагностика це комплексний процес, завдяки якому можна оцінити рівень інноваційної діяльності підприємства, визначити його сильні й слабкі сторони, а також визначити можливості для подальшого розвитку інновацій.

Одним із ключових аспектів діагностики є аналіз ринку, який допомагає визначити, наскільки інновації відповідають сучасним потребам клієнтів та вимогам галузі. Завдяки розумінню ринкових тенденцій та технологічного прогресу підприємство може уникнути інвестицій в непотрібні інновації.

Діагностика інновацій також передбачає аналіз внутрішніх процесів, які впливають на успішність впровадження інновацій. Об'єктивна оцінка внутрішніх ресурсів дозволяє визначити, чи є підприємство готовим до впровадження певних інновацій та дозволяє передбачити ризики, які можуть бути пов'язані з цим.

Діагностика інноваційного потенціалу дає підприємству важливу інформацію для формування ефективної інноваційної стратегії. Даний процес дозволяє підприємству зрозуміти, наскільки воно готове до створення чи впровадження певних інновацій, а також, які ресурси

потребують посилення та які внутрішні бар'єри можуть заважати інноваційному розвитку.

Даний процес дозволяє підприємству визначити перспективні напрями інноваційного розвитку, знайти слабкі місця, які потребують уваги, та сформувати базу для прийняття результативних стратегічних рішень щодо впровадження інновацій. Завдяки комплексному аналізу підприємство може визначити для себе, які інновації принесуть найбільшу користь і розробити ефективний план для їхньої реалізації. Це не лише підвищує ефективність використання інновацій, але й дозволяє підприємству зрозуміти свою позицію на ринку.

Крім того, діагностика інноваційного потенціалу допомагає виявити потенційні загрози і бар'єри, які можуть виникнути під час реалізації інноваційних проєктів. Це можуть бути як внутрішні, так і зовнішні фактори, наприклад опір працівників або ризики пов'язані з нестабільністю ринку. Виявлення даних бар'єрів дозволяє розробити найкращі стратегії для їх подолання, що значно підвищує ймовірність успішного впровадження інновацій.

Узагальнюючи все вищесказане, можна сказати, що діагностика інноваційного потенціалу допомагає підприємству усвідомити свої можливості в інноваційній діяльності, знайти шляхи для підвищення конкурентоспроможності та забезпечити стабільний розвиток на ринку.

Спеціалізоване будівельне управління «Спецбуд» товариства з обмеженою відповідальністю «Тернопільбуд» це підприємство, яке має великий досвід у впровадженні інновацій в свою діяльність.

Оскільки СБУ «Спецбуд» є частиною ТОВ «Тернопільбуд», то варто враховувати взаємозалежність цих організацій. ТОВ «Тернопільбуд» як головна компанія може надавати СБУ «Спецбуд» різноманітну підтримку від підтримки у вигляді ресурсів до експертної допомоги та доступу до

ринкових можливостей. В свою чергу СБУ «Спецбуд» може забезпечувати якісне виконання спеціалізованих будівельних проектів.

СБУ «Спецбуд» можна вважати організаційною інновацією для ТОВ «Тернопільбуд». Організаційні інновації передбачають зміни в структурі, процесах, управлінні або інших аспектах організаційної діяльності, що спрямовані на підвищення ефективності підприємства, оптимізацію ресурсів, покращення управлінських процесів та адаптацію до ринкових вимог [15].

Дана інновація дає декілька переваг: оптимізація витрат через централізоване постачання матеріалів і техніки, обмін кадрами та загальна фінансова підтримка. Завдяки цьому можна знизити собівартість проектів, що підвищує конкурентоспроможність обох компаній.

Створення спеціалізованого будівельного управління забезпечує більшу гнучкість у прийнятті управлінських рішень, оскільки воно має змогу швидше реагувати на зміни в умовах будівельного ринку, зміни проектної документації, фінансування та інших аспектів будівництва [6].

Також перевагою спеціалізованого будівельного управління є можливість впровадження та випробування інновацій, які потім можна масштабувати на ТОВ «Тернопільбуд» та інші компанії.

Діагностика інноваційного потенціалу підприємства передбачає глибоке дослідження його ресурсів, організаційної структури, рівня розвитку технологій, технічної забезпеченості, а також готовності до впровадження та підтримки інновацій. Це дуже важливий етап, оскільки він допомагає зрозуміти, чи має підприємство достатні можливості для ефективного впровадження інновацій, які потенційні ризики можуть виникнути під час цього та які аспекти слід покращити.

Одним з елементів діагностики інноваційного потенціалу підприємства може бути SWOT-аналіз. Завдяки цьому аналізу можна визначити сильні та слабкі сторони, а також можливості та загрози для

інноваційного розвитку підприємства. SWOT-аналіз інноваційного потенціалу допомагає оцінити внутрішні та зовнішні фактори, що можуть впливати на здатність СБУ «Спецбуд» його реалізувати (див. рис. 2.1).

Сильні сторони	Слабкі сторони
● Налагоджені бізнес-процеси ● Репутація на ринку ● Досвід впровадження інновацій	● Складнощі з кадровим оновленням ● Обмежений ринок збуту ● Обмежені ресурси для нововведень
Можливості	Загрози
● Розширення на нові ринки ● Післявоєнна відбудова ● Зростаючий попит на енергоефективні та екологічні інновації	● Економічна нестабільність ● Регуляторні бар'єри ● Конкуренція ● Воєнні загрози

рис. 2.1. SWOT-аналіз інноваційного потенціалу СБУ «Спецбуд»

Примітка. Складено автором.

SWOT-аналіз є важливим інструментом для оцінки інноваційного потенціалу СБУ «Спецбуд», оскільки він дозволяє побачити цілісну картину підприємства та допомагає зрозуміти, які внутрішні фактори сприяють розвитку інновацій, а в яких аспектах є обмеження.

Щодо сильних сторін можна зробити висновок, що компанія має значні переваги в для впровадження подальших інновацій. Завдяки репутації на ринку компанія може набагато впевненіше пропонувати своїм клієнтам нові рішення. Досвід впровадження інновацій дозволяє компанії використовувати перевірені підходи та методи для розробки і впровадження інновацій.

Окремо виділити можна налагодженні бізнес-процеси, оскільки вони створюють необхідні умови для ефективного використання інноваційного потенціалу підприємства. Також вони сприяють ефективності, підвищують якість і адаптивність та покращують координацію працівників. Завдяки цьому СБУ «Спецбуд» є більш готовим до впровадження нових рішень, які відповідають викликам ринку [26].

Щодо слабких сторін, перш за все це складнощі з кадровим оновленням. Інновації вимагають наявності кваліфікованих кадрів, здатних пропонувати та впроваджувати нові ідеї. Якщо на підприємстві немає спеціалістів з необхідними знаннями та навичками, то це може значно обмежити його інноваційний потенціал. Варто також зазначити що СБУ «Спецбуд» є не єдина компанія, перед якою стоїть цей виклик. Дефіцит кадрів в будівельній сфері в Україні сягає до 40% [1].

Іншою слабкою стороною компанії є обмежений ринок збуту, який створює низку ризиків для підприємства, оскільки СБУ «Спецбуд» здійснює свою діяльність в основному в місті Тернопіль та Тернопільській області. Перш за все, це підвищує залежність компанії від вузького кола покупців, що збільшує ризик фінансових труднощів у разі їхньої втрати. Також, обмежений ринок збуту може призвести до зниження цін, що знижує прибутковість. Незважаючи на ризики за даними щодо 2023 року в Україні зріс попит на придбання власного житла [3].

Обмежені ресурси для нововведень також є важливою проблемою для підприємства. Інновації часто потребують значних ресурсів на етапі впровадження нових технологій. Обмежений доступ до ресурсів може перешкоджати розробці нових інновацій або покращенню існуючих.

СБУ «Спецбуд» має багато можливостей щодо реалізації свого інноваційного потенціалу. Однією з основних є розширення на нові ринки. Реалізація даної можливості може зменшити ризики обмеженого ринку

збуту, який є слабкою стороною компанії. Це може включати в себе як вихід на міжнародні ринки, так і розширення на інші регіони України.

Значну частину в можливостях підприємства СБУ «Спецбуд» може відіграти післявоєнна відбудова України. Від початку повномасштабного вторгнення військових руйнувань зазнали щонайменше 213,3 тис. будівель з загальною площею 138,4 млн кв. м., які потрібно буде відновити після війни [38, с. 36].

Ще однією важливою можливістю для СБУ «Спецбуд» може бути зростаючий попит на енергоефективні та екологічні інновації. Завдяки цьому можна підвищити комфорт для мешканців, зменшити споживання енергії та витрати на обслуговування. Також це може збільшити прибутки компанії, тому що зведення 1 метра квадратного енергоефективної будівлі у середньому коштує мінімум на 8–12 % більше [2].

Щодо загроз для реалізації інноваційного потенціалу варто виокремити економічну нестабільність. Це один з найбільших ризиків для організації. Будівельна галузь характеризується високим рівнем залежності від зовнішніх факторів, тому підприємству варто враховувати всі ризики пов'язані з економічною нестабільністю. Такими ризиками можуть бути нестабільний валютний курс, зменшення замовлень та підвищення цін на основні матеріали [40].

Воєнні загрози є ще одною значною загрозою для впровадження інновацій. Вони можуть включати фізичне руйнування інфраструктури, створювати ризики для працівників та перебої в ланцюгах постачання. Також вони збільшують економічну нестабільність, тому поєднання цих загроз є головними факторами ризику для підприємства.

Також важливими загрозами можуть бути регуляторні бар'єри та конкуренція. Через посилення регуляторних вимог, підприємство може збільшити витрати на реалізацію проектів.

Збільшення кількості конкурентів та їхня здатність швидше адаптуватися до змін та впроваджувати інновації може негативно позначитися на компанії. Тому конкуренція може призвести до втрати частки ринку та клієнтів, що ускладнює розвиток компанії та обмежує її.

Провівши SWOT-аналіз інноваційного потенціалу підприємства СБУ «Спецбуд» можна зробити висновок, що ефективне використання інноваційного потенціалу є дуже важливим чинником для підвищення конкурентоспроможності та довгострокового розвитку підприємства.

SWOT-аналіз це лише один з інструментів діагностики, але він дозволяє розглянути елементи, які вона в себе включає. Діагностика інноваційного потенціалу включає оцінку ресурсів підприємства: матеріальних, фінансових, кадрових, інформаційних, технологічних та інших складових. Це дозволяє визначити сильні та слабкі сторони компанії, які впливають на її здатність до інноваційних перетворень.

SWOT-аналіз є зручним інструментом для діагностики інноваційного потенціалу підприємства. Він дозволяє оцінити внутрішній стан інноваційного потенціалу та зовнішні фактори, які впливають на підприємство. Для підприємства СБУ «Спецбуд» дуже важливо проводити постійну діагностику свого інноваційного потенціалу, тому що для досягнення стратегічних цілей, які підприємство поставило перед собою, потрібно не лише оцінювати поточний рівень інноваційної діяльності, але і постійно моніторити зміни. Завдяки цьому СБУ «Спецбуд» має змогу краще адаптуватися до зовнішніх змін та розвиватися.

Як висновок, можна підсумувати, що діагностика інноваційного потенціалу є надзвичайно важливим фактором управління, який дозволяє підприємству планувати інноваційні проекти, розподіляти ресурси та підвищувати свою ефективність. Правильна оцінка та розуміння інноваційного потенціалу створює умови для розробки на реалізації

оптимальної інноваційної стратегії, яка в підсумку дозволить СБУ «Спецбуд» ефективно реагувати на сучасні виклики та досягати успіху.

2.2. Застосування інновацій в підприємницькій діяльності

Інновації відіграють важливу роль в діяльності підприємства, особливо в сучасних умовах швидкого розвитку технологій. Ринкова конкуренція, зростаючі вимоги споживачів та економічні і соціальні зміни, створюють постійний тиск на підприємства, стимулюючи їх до впровадження інноваційних в підприємницьку діяльність рішень.

Інноваційна діяльність дозволяє підприємствам підвищити свою ефективність роботи, оптимізувати витрати, підвищити якість обслуговування клієнтів та вивести на ринок нові ідеї, які відповідають потребам і запитам споживачів. Основними причинами для впровадження інновацій у підприємницьку діяльність може бути зростання попиту на технологічні продукти та послуги та необхідність швидкої адаптації до змін на ринку. Завдяки інноваціям підприємства можуть розробляти та впроваджувати більш гнучкі бізнес-моделі, які сприяють оптимізації ресурсів і зменшенню операційних витрат. Це підвищує рівень загальний рівень прибутковості та створює можливості для подальшого розвитку.

Також впровадження інноваційних технологій та процесів є важливим фактором для адаптації до змін на ринку. Застосування інноваційних технологій дозволяє підприємствам не тільки підвищити продуктивність і скоротити витрати, але й поліпшити управління бізнес-процесами та моніторинг за ними, що в підсумку сприяє підвищенню загальної ефективності підприємства.

Таким чином, застосування інновацій у підприємницькій діяльності є ключовим елементом для досягнення довгострокового успіху та конкурентоспроможності. Впровадження інноваційних рішень

супроводжується багатьма ризиками, зокрема фінансовими витратами та можливими опорами з боку персоналу. Розвиток інноваційного потенціалу підприємства, формування кваліфікованої команди спеціалістів та створення культури інновацій є важливими кроками для успішного застосування інновацій в бізнес-процесах.

Тому підприємства мають максимально ефективно реалізовувати свій інноваційний потенціал для розробки та досягнення стратегічних цілей, а також використовувати інструменти і методи, які сприяють успішному застосуванню інновацій на практиці.

Одним з основних результатів впровадження інновацій є продуктові інновації. Особливістю впровадження цих інновацій в будівництві полягає в тому, що вони мають бути актуальними та ефективними протягом багатьох років. Оскільки це дозволяє зробити об'єкт цікавим для покупців протягом довгого періоду часу.

Сучасні замовники все більше вимагають від будівельних об'єктів екологічності, енергоефективності та довговічної стійкості будівель, тому продуктові інновації, які враховують ці аспекти, стають важливим компонентом у діяльності будівельних підприємств.

Тому використання технологій для утеплення будівель є дуже важливим фактором у підвищенні енергоефективності будівельних споруд, що дозволяє зменшити енергетичні витрати та забезпечити комфортні умови проживання або роботи. На тлі зростання витрат на енергоресурси, наявність утеплення стає важливим кроком для клієнтів під час вибору свого житла чи офісу.

СБУ «Спецбуд» активно розвивається в даній сфері і володіє декількома технологіями, які використовує для будівництва. Однією з таких технологій є використання газобетону для будівництва.

Газобетон – це матеріал, отриманий в результаті твердіння пористої суміші, що складається з цементу, вапна, піску, води та алюмінієвої пасту, яка забезпечує утворення пористої губчастої структури [29].

Вибір газобетону, як будівельного матеріалу залежить від багатьох факторів, зокрема від таких як кліматичні умови, енергоефективність, міцність будівлі та інші особливості експлуатації. Кожен матеріал має свої унікальні характеристики, які можуть забезпечити різні вимоги до будівництва. Тому варто порівняти характеристики газобетону з характеристиками інших матеріалів для будівництва (див. табл. 2.1):

Таблиця 2.1

Характеристики сучасних матеріалів для будівництва

Характеристики	Дерево	СІП панелі	Цегла	Пінобетон	Газобетон
Міцність, кг/см ²	15-60	5-10	50-150	10-50	5-20
Щільність, кг/м ³	400-700	30-50	1000-2000	450-900	200-600
Теплопровідність, Вт/мГрад	0,09-0,18	0,03-0,09	0,30-0,80	0,10-0,40	0,10-0,30
Морозостійкість, циклів	35-100	20-50	50-200	25-50	10-30
Усадка, % мм/м	1,5-3	0,5-1	0	0,6-1,2	1,5
Гігроскопічність, %	70-90	5-10	40	95	100

Примітка: Наведено за [18, с.44]

Узагальнюючи дані таблиці, можна зробити висновок, що завдяки своїм властивостям газобетон має хороші характеристики порівняно з іншими будівельними матеріалами. Газобетон є одним із найпопулярніших будівельних матеріалів. Він широко використовується в сучасному будівництві завдяки своїм численним перевагам, таким як легкість

матеріалу, теплоізоляція, звукоізоляція, стійкість до вогню, швидкість будівництва та легкість обробки матеріалу.

Теплоізоляційні властивості є основною перевагою газобетону. Газобетонні стіни ефективно утримують тепло взимку та захищають від жару влітку, що робить такі будівлі енергоефективними та знижує експлуатаційні витрати, через зменшення витрат на опалення та кондиціонування приміщення [36].

Газобетон є легким будівельним матеріалом, тому його використання значно зменшує навантаження на фундамент будівлі. Це дозволяє зменшити витрати на транспортування матеріалу, що в цілому знижує загальні витрати на будівництво. Завдяки його низькій теплопровідності та невеликій вазі він є незамінним, оскільки забезпечує високу енергоефективність та швидкість будівництва [35].

Газобетон є негорючим матеріалом, який може витримувати високі температури і захищати будівлю від вогню. Це робить його безпечним матеріалом для будівництва житлових, комерційних та промислових об'єктів, де вогнестійкість є критично важливою. Також газобетон легко піддається обробці його можна свердлити та обробляти без значних зусиль. Завдяки цьому зменшити витрати на будівництво та швидко адаптувати матеріал під конкретні проектні вимоги.

Загалом є два основні напрямки використання газобетону, перший це використання конструкційних газобетонних блоки для зведення будівлі, а другий це використання як теплоізоляції для утеплення будівлі [9].

Для СБУ «Спецбуд» технологією, яку підприємство використовує в своїй роботі. Але крім неї є й інші технології які компанія використовує для утеплення будівель. Ще однією інновацією яку використовують в утепленні будівель є мінеральна вата. Вона є одним із найпопулярніших та найефективніших матеріалів для утеплення, який широко використовується в будівництві для теплоізоляції та звукоізоляції.

Основною перевагою мінеральної вати є низька теплопровідність, завдяки якій вона є одним з найкращих матеріалів для утеплення будинків. Цей матеріал добре зберігає тепло в приміщеннях, запобігаючи втратам енергії через стіни, покрівлю та інші елементи конструкції. Завдяки цьому мінеральна вата допомагає знизити загальне енергоспоживання будівлі, що є важливим фактором для стійкості будівлі та енергоефективності.

Іншою важливою перевагою мінеральної вати є хороші звукоізоляційні властивості, це особливо важливо для житлових та комерційних будівель, де комфорт людей, які перебувають в них, часто залежить від рівня шуму, який може проникати зовні будівлі або між приміщеннями. Таким чином, мінеральна вата є ідеальним матеріалом для застосування в багатоквартирних будинках, комерційних приміщеннях, офісах, готелях і інших об'єктах, де важлива ізоляція від шуму.

Ще однією важливою перевагою мінеральної вати є довговічність і стійкість до впливу вологи. Вона є довговічним матеріалом, який зберігає свої властивості протягом багатьох років. Мінеральна вата має високу паропроникність, що дозволяє уникнути накопичення конденсату в утеплювачі. Завдяки цьому матеріал запобігає утворенню плісняви та грибка на поверхнях стін.

Мінеральна вата забезпечує надійний захист будівель від шуму і втрати тепла, а також має високі показники вогнестійкості та стійкості до вологи, що робить її дуже важливим матеріалом в сучасному будівництві. Через ці особливості мінеральну вату використовують для утеплення фасадів, дахів, міжповерхового утеплення та утеплення інженерних комунікацій. Завдяки її використанню можна значно знизити витрати на опалення та підвищити комфорт приміщень. Однак для збереження її властивостей важливо дотримуватися технології монтажу, тому СБУ «Спецбуд» є однією з небагатьох компаній в Тернополі які використовують дану технологію.

Для використання нових технологій в будівельному бізнесі важливий не лише їх процес розробки та створення, але і співпрацювати з компаніями, які можуть їх надати. Співпраця з постачальниками обладнання та матеріалів дозволяє будівельним компаніям отримувати доступ до нових розробок, підвищуючи якість і ефективність своєї діяльності.

Для СБУ «Спецбуд» така співпраця є з брендом будівельних сумішей та використання технологій Ceresit. Продукти даної компанії використовуються як для будівництва об'єктів так і для утеплення їх. Це партнерство стає важливим елементом інноваційної стратегії, яка забезпечує підприємству конкурентну перевагу на ринку. СБУ «Спецбуд» отримує доступ до вже готових та перевірених рішень, які були створені та протестовані партнерами. Завдяки цьому можна уникнути додаткових витрат та зменшити ризики, пов'язані з впровадженням нових технологій, тому що партнерська компанія вже має досвід у цій сфері, який може допомогти уникнути типових помилок та проблем.

СБУ «Спецбуд» в своїй інноваційній діяльності використовують не лише продуктові інновації, але і процесні. Однією з таких процесних інновацій є САД-системи. Вони дозволяють створювати точні цифрові моделі будівель і споруд, завдяки цьому значно зменшується ймовірність помилок у проектуванні. Використовуючи САД інженери та архітектори можуть ретельно перевіряти різні аспекти проекту, знаходити і виправляти помилки на ранніх стадіях.

Використання САД дозволяє набагато точніше планувати використання будівельних матеріалів і ресурсів. Завдяки моделюванню та аналізу, інженери можуть оптимізувати конструкції, знижуючи витрати на матеріали і робочу силу. Це сприяє зниженню витрат на переробку та підвищенню загальної якості проекту. Також, дані цифрові моделі

дозволяють проводити симуляції різних сценаріїв, завдяки яким можна знаходити найбільш економічно ефективні рішення [13].

CAD-системи забезпечують ефективний обмін інформацією між усіма учасниками процесу будівництва, такими як, архітектори, інженери, підрядники та замовники. Завдяки цьому вони можуть легко отримувати доступ до актуальних версій потрібних їм проектів, вносити в них зміни та відстежувати виконання роботи, що покращує координацію робіт.

Підсумовуючи все вищесказане, можна стверджувати, що застосування інновацій у своїй діяльності є критично важливим для підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємства СБУ «Спецбуд» у сучасному бізнес-середовищі.

Завдяки впровадженню нових продуктів, таких як газобетон чи мінеральна вата СБУ «Спецбуд» може пропонувати проекти, які виділяють підприємство серед конкурентів. Продуктові інновації дозволяють СБУ «Спецбуд» не тільки збільшувати свої доходи, але і залишати своїх клієнтів задоволеними.

Також важливе залучення інновацій від постачальників, оскільки це дає можливість отримувати доступ до їхніх новітніх розробок, що дозволяє підприємству менше витратити на створення власних рішень та мінімізувати ризики, пов'язані з впровадженням інновацій.

Важливим фактором в інноваційній діяльності підприємства є процесні інновації. Такі технології як CAD дозволяють значно спростити процес проектування та будівництва.

Як висновок, інновації є дуже важливими в підприємницькій діяльності. Завдяки правильному використанню інновацій підприємство може значно покращити свої бізнес-процеси. Інновації дозволяють підприємству досягати стратегічних цілей, адаптуватися до змін ринку, впроваджувати нові технології та продукти, що відповідають сучасним тенденціям, тому СБУ «Спецбуд», має доволі хороші позиції на ринку.

Висновок до розділу 2

Інноваційний потенціал підприємства є важливим елементом який забезпечує розвиток підприємства. Він включає в себе технологічні, організаційні, кадрові та фінансові ресурси. Кожен з цих елементів відіграє ключову роль у здатності підприємства постійно впроваджувати інновації, забезпечувати їх ефективне використання та досягати цілей.

Одним з важливих висновків є те, що підприємство, яке активно розвиває свій інноваційний потенціал, може не лише впроваджувати нові технології, але й створювати додаткову цінність для споживачів покращуючи свої продукти.

Також можна зробити висновок, що ефективне використання інноваційного потенціалу можливе за умови, що підприємство вміє правильно діагностувати та оцінювати свої внутрішні ресурси. Завдяки діагностиці інноваційного потенціалу підприємство може виявити слабкі місця, оцінити свою готовність до впровадження інновацій та визначити напрямки для вдосконалення.

Підсумовуючи, варто зазначити, що практичне використання інноваційного потенціалу є ключовим фактором для успіху підприємства на сучасному ринку. Розвиток та ефективне використання інноваційного потенціалу дає можливість підприємству не лише адаптуватися до нових змін, але й впливати на них, пропонуючи нові інноваційні продукти та послуги. Для досягнення стратегічних цілей підприємство повинно постійно вдосконалювати свій інноваційний потенціал, який включає в себе як внутрішні заходи, так і розвиток зовнішніх зв'язків. Лише завдяки системному підходу до використання інноваційного потенціалу можна

забезпечити довготривале зростання, стійкість на ринку та відповідність сучасним вимогам бізнесу.

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Підвищення гнучкості організаційної структури для сприяння інноваціям

У сучасному світі, який характеризується швидкими змінами та високим рівнем конкуренції, здатність до створення та впровадження нововведень визначає рівень конкурентоспроможності підприємства. Тому вдосконалення інноваційного потенціалу є необхідною умовою для зміцнення позицій підприємства на ринку та підвищення його ефективності. Але, не всі підприємства повною мірою використовують свій інноваційний потенціал. Це може бути як через внутрішні, так і зовнішні фактори, такі як недостатнє фінансування, кадровий голод або недоліки в управлінні інноваційними процесами створюють перешкоди на шляху до повного розкриття інноваційного потенціалу.

Інновації мають великий вплив на будівельний сектор, тому що сучасні технології та матеріали дозволяють значно скоротити терміни виконання будівельних робіт, підвищити якість будівництва, зменшити витрати та забезпечити більш ефективне використання ресурсів. Саме тому розробка рекомендацій щодо вдосконалення інноваційної діяльності підприємств набуває особливого значення.

Інноваційна діяльність тісно пов'язана з ризиками невизначеності результатів нових проектів. Підприємство має вміти керувати цими ризиками і бути готовим швидко реагувати на зміни через оперативний аналіз та внесення коректив в проекти на різних етапах реалізації.

Для досягнення ефекту від використання інновацій для

підприємства, рекомендації мають бути спрямовані на вдосконалення інноваційного потенціалу. Вони можуть включати в себе використання нових підходів до управління проектами, підвищення кваліфікації персоналу, оптимізацію використання ресурсів, впровадження нових технологій у виробничі процеси або зміну організаційної структури.

Організаційна структура визначає розподіл повноважень, ролей, завдань та відповідальності між працівниками, відділами, в яких вони працюють, та рівнями управління. Організаційні структури з жорсткою ієрархією часто обмежують швидкість прийняття рішень, ініціативи працівників та їхню здатність швидко реагувати на зміни як в зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі [8, с. 53].

В умовах швидкого розвитку технологій та динамічних змін у споживчих потребах, організаційні структури, що залишаються статичними, часто стають проблемою для підприємств. Основною причиною цих проблем є те, що вони не дозволяють ефективного впровадження нових ідей і рішень. Саме тому підвищення гнучкості організаційної структури підприємства є не лише необхідною умовою для успішного використання інноваційного потенціалу, але й вимогою для виживання в сучасних умовах [20].

Варто розуміти, що люди є основними носіями знань та основними учасниками інноваційного процесу. Інноваційний потенціал підприємства залежить від рівня кваліфікації його працівників, їх здатності пропонувати щось нове та їхньому вмінню адаптуватися до нових технологій. Тому рекомендацією для ефективного використання інноваційного потенціалу, підприємство має інвестувати у навчання персоналу, підвищення їхньої кваліфікації, створення сприятливих умов для творчості та розвитку.

Однією з основних переваг, яку забезпечує гнучка організаційна структура є здатність стимулювати інноваційні процеси на підприємстві завдяки більшій відкритості до нових ідей, швидкості реалізації

інноваційних проєктів, а також мотивуванню до експериментів і випробувань нових підходів. Такі структури сприяють горизонтальній комунікації, де працівники можуть вільно обмінюватися ідеями та знаннями між підрозділами, що позитивно впливає на масштабування інновацій в підприємстві. Підвищення гнучкості для організаційної структури також передбачає стимулювання індивідуальної відповідальності за інновації.

Тому все більше підприємств з різних сфер вибирають гнучкі підходи. Таким підходом є Agile, який базується на мінімізації ризиків, роботі в коротких циклах з постійним зворотним зв'язком та самоорганізованими командами. Agile має такі цінності [47]:

- Люди та співпраця важливіші за процеси та інструменти
- Працюючий продукт важливіший за вичерпну документацію
- Позитивна співпраця із замовником важливіша за обговорення умов контракту
- Готовність до змін важливіша за дотримання плану

Використання принципів Agile є присутнє в багатьох методологіях, таких як Scrum, Kanban, XP, Lean. Для підприємства, яке хоче запровадити гнучку організаційну структуру варто орієнтуватися на дані методології.

СБУ «Спецбуд» варто було б розглянути такі методології, як Kanban та Lean для створення гнучкої структури. Методологія Kanban підходить для тих випадків, коли необхідно оптимізувати робочі процеси, підвищуючи їхню ефективність та зробити управління проєктами більш прозорим. У будівництві, де робота часто є багатозадачною та включає багато етапів для виконання Kanban може допомогти чітко організовувати і контролювати всі процеси підвищуючи продуктивність команд.

Один з основних елементів Kanban це візуальне управління роботою за допомогою спеціальної дошки для завдань. Дана дошка розбивається на

стовпці, що відповідають різним етапам виконання задач. Кожне завдання представлено у вигляді картки, яка переміщується по дошці в міру виконання.

Kanban може використовуватися для планування ресурсів, матеріалів та розподілу обов'язків між працівниками. Це забезпечує чітку видимість того, які завдання є першочерговими, які потребують ресурсів та які можуть розпочатися одразу після завершення попереднього етапу. Завдяки Kanban можна забезпечити своєчасне постачання матеріалів через відстеження запасів і замовлення матеріалів саме тоді, коли це потрібно. Це допомагає уникнути простоїв та оптимізувати витрати [34].

Використання Kanban на будівельному майданчику дозволяє працівникам і керівникам бачити свій прогрес виконання завдань в реальному часі. Що в свою чергу знижує ймовірність помилок, тому що вся команда має однакову актуальну інформацію про статус виконання робіт. Така прозорість процесу допомагає відслідковувати всі етапи впровадження інновацій, вчасно виявляти проблеми або перешкоди, що стоять на шляху розвитку нових ідей. Це допомагає підприємству впроваджувати, аналізувати та адаптовувати інновації, тому що вони часто потребують вміння оперативно вносити корективи до проекту, змінювати пріоритети в роботі, враховувати нові ідеї та зворотний зв'язок. Використання Kanban дозволяє команді легко розуміти пріоритетні завдання, що є дуже важливим фактором для інноваційного середовища, де вміння швидко реагувати на нові виклики є необхідною умовою для успішного впровадження нових технологій.

Ще однією методологією, підходи якої можуть допомогти СБУ «Спецбуд» зробити свою організаційну структуру більш гнучкою є методологія Lean. Lean є підходом, який спрямований на оптимізацію процесів, підвищення якості та зниження витрат. Впровадження Lean дозволить СБУ «Спецбуд» не лише досягти економічної ефективності, але

й створити інноваційне середовище, в якому відбувається постійне вдосконалення процесів, що буде сприяти появі нових підходів до будівництва, зростанню продуктивності та задоволенню потреб клієнтів. Розглянемо ключові аспекти використання Lean у будівництві та як він впливає на інноваційний потенціал компанії.

Принципи Lean передбачають побудову процесів на підприємстві таким чином, щоб досягти максимальної ефективності з мінімальними витратами ресурсів та часу (див. рис. 3.1).

рис. 3.1. Принципи Lean

Примітка. Наведено за [33].

Ключовий принцип Lean полягає у визначенні цінності для клієнта, яку може запропонувати підприємство, і спрямуванні всіх зусиль на створення та покращення даної цінності. До прикладу, для СБУ «Спецбуд» це може означати забезпечення високої якості, дотримання всіх термінів або виконання проекту в рамках бюджету.

Основою Lean є скорочення всіх видів втрат, які не створюють додаткової цінності для клієнта. Це означає зменшення зайвих витрат на

матеріали, обладнання та робочу силу, а також уникнення надлишкових непотрібних дій, які не приносять користі проекту.

Використання такого підходу створює передумови на підприємстві для зменшення запасів, скорочення витрат, економія площі, зменшення ризиків, скорочення відходів, оптимізації процесів управління та виробництва, підвищення продуктивності, покращення якості, підвищення задоволеності клієнтів тощо [7].

З огляду на вищезазначене, можна зробити висновок, що важливість підвищення гнучкості організаційної структури необхідна для успішного впровадження інновацій. Гнучка організаційна структура передбачає децентралізацію та розподіл відповідальності, завдяки цьому співробітники мають можливість самостійно приймати рішення, що дозволяє оперативно реагувати на зміни та сприяти інтеграції нових технологій і методів роботи. Впровадження гнучкої організаційної структури дозволяє не лише швидше пристосовуватися до змін на ринку, але й створює умови для постійного вдосконалення продуктів і процесів, ефективного використання ресурсів та залучення працівників до впровадження інновацій.

3.2. Аналіз внутрішніх і зовнішніх факторів для вдосконалення інноваційної діяльності.

В сучасних умовах ринку, в яких інновації стають основним фактором успішного функціонування та розвитку підприємств, аналіз внутрішніх і зовнішніх факторів, які впливають на інноваційну діяльність, набуває особливої актуальності. Підприємство, яке хоче бути конкурентоспроможним, має постійно вдосконалювати свої підходи до впровадження інновацій, знаходячи найкращі шляхи для використання

власного потенціалу та адаптації до непередбачуваних змін у зовнішньому середовищі.

Інноваційна діяльність є багатогранним процесом, який залежить від багатьох факторів, що діють, як всередині, так і поза межами контролю підприємства. Внутрішні фактори включають в себе організаційну культуру, рівень технологічного розвитку, технічну оснащеність, кваліфікацію персоналу, фінансові можливості, а також загальну стратегію підприємства. Від того, наскільки підприємство здатне ефективно керувати внутрішніми ресурсами для розвитку інноваційного потенціалу, залежить його здатність до впровадження інновацій та підтримання конкурентних переваг. Тоді як зовнішні фактори, такі як економічні умови, державна політика, військові ризики, конкуренція та споживчі уподобання також значно впливають на інноваційний розвиток. Розуміння всіх цих чинників дозволяє не лише адаптуватися до зовнішніх викликів, але і знаходити нові можливості для розвитку.

Для вдосконалення інноваційної діяльності потрібно чітко розуміти, які саме фактори мають найбільший вплив на даний процес і як їх можна використати на свою користь. Дослідження впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на інноваційну діяльність підприємства є важливим етапом у процесі вдосконалення його стратегії розвитку. Комплексний підхід до аналізу цих чинників дозволяє підприємству набагато ефективніше планувати свою діяльність враховуючи не тільки внутрішні ресурси, але й зовнішні виклики та можливості.

Зовнішні виклики підприємства часто зазвичай важко передбачити чи контролювати, але компанія може завчасно підготуватися до цього. Зовнішні обставини змінити дуже важко, тому варто зосередитися на покращенні внутрішнього середовища організації, щоб бути готовими до можливих змін та викликів. Підприємство, для того щоб підготуватися до нових викликів, має впроваджувати різноманітні стратегії, які спрямовані

на підвищення стійкості та адаптивності внутрішніх процесів, забезпечуючи ефективну відповідь на непередбачувані зовнішні зміни.

Для СБУ «Спецбуд» це може бути підготовка до викликів сучасності. Однією з найбільших проблем підприємства є дефіцит кадрів, через який важко знаходити спеціалістів. Дана проблема є актуальною не лише для СБУ «Спецбуд», але і для всього будівельного і не тільки ринку України. Що в свою чергу робить дану проблему ще гострішою, тому що підприємства хочуть завербувати працівників одне одного.

Для вирішення цієї проблеми варто значно покращити свою організаційну структуру та умови праці. Наприклад, запровадити повну або часткову оплату курсів для підвищення кваліфікації чи здобуття нової спеціальності для працівників. Це дозволить покращити навички працівників, дасть їм мотивацію розвиватися в своїй сфері, покращить їхнє відношення до роботи та допоможе залучити нових працівників.

Для покращення роботи підприємства СБУ «Спецбуд», йому необхідно впроваджувати постійні інновації. Наприклад, використання цифрових інструментів для роботи. Однією з рекомендацій для підприємства СБУ «Спецбуд» може бути заміня CAD на BIM.

BIM це інформаційне моделювання будівель, яке є сучасним підходом до управління будівельними проектами. Даний підхід дозволяє інтегрувати всі етапи будівництва об'єкта, від проектування до експлуатації, в єдину інформаційну систему. BIM охоплює різні аспекти будівельного процесу, що робить його дуже цінним для підприємств, які прагнуть оптимізувати свої робочі процеси.

Системи CAD зосереджуються на двовимірних та тривимірних моделях, а системи BIM охоплюють набагато ширші можливості управління інформацією. BIM це не лише геометрична модель, це програмне забезпечення, яке дає комплексний підхід до управління даними про будівництво, що включає всю інформацію, пов'язану з проектуванням,

матеріалами, вартістю, термінами та експлуатацією. Це є головною різницею між BIM і CAD. BIM дозволяє інтегрувати всі елементи будівельного проекту, включаючи архітектурні, інженерні та експлуатаційні характеристики, в єдину інформаційну модель, тоді як, в CAD-системах зазвичай створюються окремі двовимірні та тривимірні моделі, які не дають повної інформації про всю систему.

BIM, в свою чергу, дозволяє візуалізувати проект і всі його складності та зрозуміти, як зміни в одному компоненті можуть вплинути на інші частини проекту. BIM охоплює всі етапи життєвого циклу будівлі, від проектування до будівництва і подальшої експлуатації (див. рис. 3.2.).

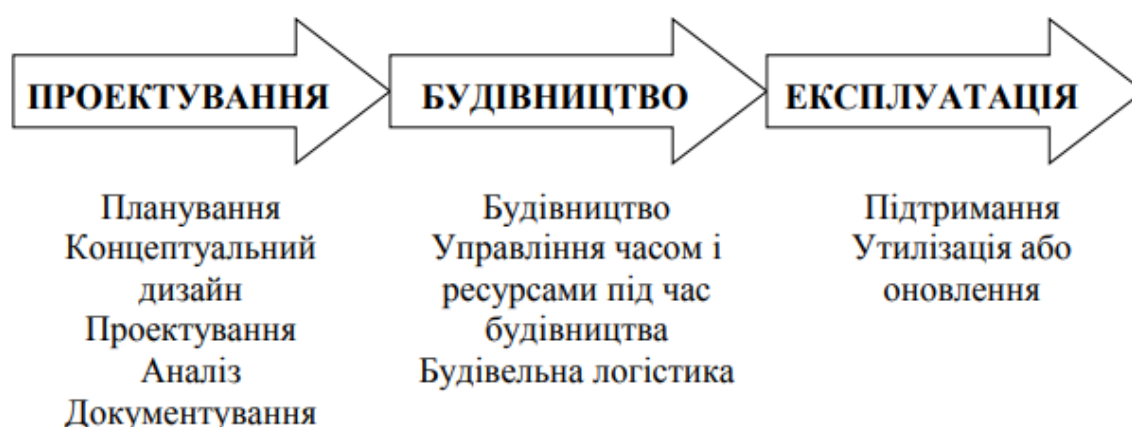

Рис. 3.2. Життєвий цикл будівлі в концепції BIM

Примітка. Взято з [42, с. 491].

Інформація, яка була зібрана під час проектування і будівництва, може бути використана для ефективного управління будівлею протягом її життєвого циклу. Це дозволяє мати повну картину про всі системи, матеріали та характеристики потрібного об'єкта, що спрощує процеси обслуговування і модернізації будівлі.

Також BIM сприяє більш тісній співпраці між різними командами, які працюють над одним проектом. Всі учасники цього проекту, можуть отримати доступ до єдиної моделі, що дає можливість отримувати

актуальну інформацію в режимі реального часу. Це значно полегшує процес прийняття рішень, зменшує кількість помилок і непорозумінь.

Таким чином, BIM має значні переваги над CAD у будівельному бізнесі. У той час як CAD обмежується лише передачею файлів між різними учасниками будівельного проекту, BIM дозволяє всім працювати з одним набором даних, що робить процес більш прозорим і ефективним.

Однією з важливих переваг СБУ «Спецбуд» на ринку є енергоефективне будівництво. Але після будівництва об'єкт варто перевірити на його теплоізоляцію. Дана перевірка може здійснюватися завдяки дронам з тепловізійними камерами. Такі дрони дозволяють виявити місця будівлі, які пропускають тепло, що дозволяє виявити даний недолік і виправити його ще до здачі об'єкта в експлуатацію.

Також дрони можна використовувати і для інших цілей. Наприклад, здійснювати фотозйомку будівельних майданчиків з повітря, що дає можливість створювати високоточні карти територій та детальні тривимірні моделі [5].

Використовувати дрони можна і для постійного моніторингу об'єктів. Дрони можуть здійснювати регулярні польоти навколо будівельного майданчика, знімаючи всі етапи будівництва. Це дозволяє бачити реальний прогрес робіт, виявляти потенційні проблеми, відстежувати дотримання графіка і швидко реагувати на будь-які відхилення від плану [21].

Використання дронів підприємством СБУ «Спецбуд» може відкрити нові можливості для його підвищення ефективності, безпеки та якості виконання робіт. Завдяки дронам можна отримувати точні дані, здійснювати постійний моніторинг та контроль за ходом будівництва.

Окрім звичайних дронів підприємство може використовувати і наземні дрони. Вони дозволяють зменшити ризик та навантаження на

працівників. Використання наземних дронів дозволить зробити робочий процес набагато ефективнішим [39].

Ще однією рекомендацією є використання 3D-принтерів для будівництва. 3D-принтери використовують для зведення будівельних конструкцій, створення складних архітектурних форм, швидкого будівництва житла та будівництва інфраструктурних проектів. 3D-принтери особливо корисні для будівництва невеликих житлових будинків, комерційних об'єктів та допоміжних споруд, які можна швидко і дешево звести. Це особливо актуально для територій які потерпають від стихійних лих або у районах, які постраждали від бойових дій [46].

Переваги використання 3D-принтерів полягають у швидкості будівництва та економії ресурсів. Вони дають можливість зводити будівлі з мінімальними витратами на матеріали та працю, швидко виконувати проекти, впроваджувати інноваційні архітектурні рішення та забезпечувати високу якість виконання робіт.

СБУ «Спецбуд» це підприємство з довгою історією, яке протягом свого існування впроваджувало інновації в свою діяльність. Незважаючи на це підприємство не має зупинятися на досягнутому і впроваджувати інновації і надалі. Але перед впровадженням інновацій підприємство має зрозуміти, які виклики перед ним стоять і впровадження яких інновацій буде для нього найкращим для свого подальшого розвитку. Розуміючи внутрішні і зовнішні фактори підприємство зможе розробити найоптимальнішу стратегію розвитку.

Для вдосконалення інноваційної діяльності важливо розуміти, як внутрішні можливості компанії та зовнішні умови можуть давати можливості або стримувати інноваційні процеси. Тому аналізуючи внутрішні та зовнішні фактори впливу та беручи до уваги рекомендації щодо інновацій, підприємство СБУ «Спецбуд» має розробити для себе

найкращу стратегію для впровадження інновацій в свою діяльність зважаючи на свої пріоритети.

Висновок до розділу 3

Інноваційний потенціал є дуже важливим елементом для довгострокового успіху підприємства, оскільки він дозволяє створювати нові продукти, покращувати існуючі процеси та технології, а також швидко реагувати на зовнішні виклики.

Для успішного розвитку інноваційного потенціалу необхідно в першу чергу зосередитися на вдосконаленні організаційної структури підприємства. Гнучкість організаційної структури є тим фактором, який дозволяє підприємству ефективно впроваджувати інновації, швидко реалізовувати нові ідеї та адаптуватися до змінних умов. Володіючи гнучкою структурою та розуміючи зміни які відбуваються у внутрішньому та зовнішньому середовищі, підприємство може швидко реагувати на ці зміни та впроваджувати нові рішення.

Вдосконалення інноваційного потенціалу є багатогранним процесом, який включає в себе різноманітні напрями діяльності, такі як розвиток внутрішніх ресурсів, використання нових технологій та формування інноваційної культури. Виконання рекомендацій, дозволить СБУ «Спецбуд» більш ефективно використовувати вже наявний інноваційний потенціал, швидко реагувати на нові виклики та зберегти провідні позиції у своїй галузі.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи, варто зазначити, що розвиток інноваційного потенціалу для будівельного підприємства є дуже важливим в сучасних умовах. Важливість будівельної галузі для економіки України важко переоцінити, тому що саме вона дозволяє створювати інфраструктуру країни.

У сьогоденних умовах ринку інноваційний потенціал є чи не найважливішим елементом успішної діяльності підприємства, оскільки саме він забезпечує підприємству здатність адаптації до цих умов, що в свою чергу підвищує конкурентоспроможність підприємства.

Однією з актуальних проблем для будівельного сектору є неправильне використання підприємствами інноваційного потенціалу, що в свою чергу, обмежує їхню ефективність та здатність адаптуватися до нових викликів. Активне впровадження інновацій, може значно підвищити продуктивність, знизити витрати, покращити якість будівельних робіт та умови праці для працівників.

Поняття інноваційного потенціалу охоплює не лише технології, але і організаційні, фінансові та кадрові ресурси, які забезпечують ефективне управління підприємства. Використання нових інструментів та методів дає змогу підприємствам оптимізувати процеси, підвищити свою продуктивність та скоротити час на реалізацію проектів.

Отже, дослідження і розуміння всіх особливостей використання інноваційного потенціалу будівельного підприємства є дуже важливим кроком для формування нових ідей та стратегій, які дозволять підприємствам не тільки залишатися конкурентоспроможними, але й досягати стійкого розвитку, займаючи провідні позиції на ринку, незважаючи на всі ризики, з якими вони стикаються.

Під час вивчення матеріалів дослідження стало зрозуміло, що багато вітчизняних науковців вивчали дану тему з різних сторін та всі проблематики які з нею пов'язані.

При написанні даної роботи було розвинуто теоретичні положення щодо особливостей використання інноваційного потенціалу будівельного підприємства та вироблено практичні рекомендації для спеціалізованого будівельного управління «Спецбуд» товариства з обмеженою відповідальністю «Тернопільбуд».

Перш за все, було висвітлити суть і роль інноваційного потенціалу підприємства. Інноваційний потенціал визначається як сукупність всіх ресурсів, можливостей і компетенцій підприємства, які дозволяють йому впроваджувати нові технології, продукти чи методи управління. Його роль полягає в забезпеченні зростання конкурентоспроможності підприємства.

Також було розкрито особливості використання інновацій в діяльності сучасного підприємства. Підкреслено, що інновації можуть значно підвищити ефективність діяльності підприємства та поліпшити якість продукції чи послуг.

Крім цього, було діагностовано існуючий інноваційний потенціал на підприємстві СБУ «Спецбуд». Особливу увагу приділено аналізу наявного інноваційного потенціалу даного підприємства, щоб виявити його сильні та слабкі сторони в контексті інноваційного потенціалу було проведено SWOT-аналіз.

Було також, проаналізовано застосування інновацій в підприємницькій діяльності. СБУ «Спецбуд» використовує багато інноваційних технологій, таких як мінеральна вата або газобетон для підвищення енергоефективності своїх об'єктів.

Також було сформовано пропозиції щодо вдосконалення інноваційного через підвищення гнучкості організаційної структури. Запропоновано підвищити гнучкість організаційної структури,

через використання принципів Agile та методологій пов'язаних з ним таких як Kanban та Lean.

Підсумовуючи всі попередні пункти було проведено аналіз внутрішніх і зовнішніх факторів для вдосконалення інноваційної діяльності. Було запропоновано впровадження певних інновацій, таких як наземні та звичайні дрони та 3D-принтери. Також запропоновано використання BIM замість CAD, оскільки BIM-система має розширений функціонал.

Як висновок, можна підсумувати, що інноваційний потенціал підприємства є головною складовою економічного та технологічного розвитку. Для ефективного використання інноваційного потенціалу необхідно розробляти та впроваджувати нові підходи для його розвитку. Лише завдяки комплексному підходу до управління інноваційним потенціалом можна досягти стабільного зростання, забезпечуючи його успішну діяльність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ